

Тема уроку

Весняні обрядові пісні.
Веснянки. Закликання весни,
символічне значення
відновлення
природи. Народні ігри, що
супроводжувались піснями.
**«Благослови, мати, весну
закликати», «Кривий танець».**

Перевірка домашнього завдання

- Виразне читання колядок і щедрівок.
- Усне опитування теоретичного матеріалу.

Шестикласники!

Сьогодні на уроці ви:

- *поглибите свої знання про календарно-обрядові пісні, їх річний цикл;*
- *розширите знання про пісню як жанр, зокрема, її різновид - веснянку;*
- *працюватимете у групах;*
- *будете висловлювати свої міркування щодо календарно – обрядових пісень;*
- *висловите своє ставлення, думки та міркування з приводу обрядів християнського та дохристиянського періоду;*
- *будете аналізувати вивчений матеріал у мистецькому контексті;*
- *удосконалюватимете вміння працювати з різноманітною інформацією, здійснювати пошукову роботу, проводити відповідні дослідження, використовуючи здобуті раніше знання.*

Аутотренінг

В різних барвах, жовтокоса
В нашій краї ходить осінь.
Ти, сестрице, підожди,
Дай весні до нас прийти.
Хоч на хвильку, на урок
Без усяких там морок.
Щоб веснянки заспівати,
Кривий танець станцювати,
Щоб зустріти нам весну
В днину радісну, ясну
Так, як предки зустрічали,
Вінком голови квітчали,
Веселились, жартували,
Хлопці дружно в лозу грали.
Нумо, весно, не барись,
Як танцюєм, подивись

Слово вчителя

про веснянки

Веснянки — призабутий вид давнього народного мистецтва. Веснянки несуть в своїй основі архаїчну пракультуру Слов'янського і Праслов'янського Світу. Сонце-Ярило, яре Сонце топить сніги, ламає кригу на ріках. Шумлять води, біжать струмки, сніг стає сніговою кашею, на дні якої повно прехолодної води, яка ожила, ллється-переливається, дзвенить, шумить, дзюркоче, виблискує золотими снопами сонячного світла, від якого поболіє в очах. Пружний вологий вітер шумить в тополях, вербах, жене лапаті хмари над самою землею. Вологе повітря п'янить радіщами буття-оновленням світу після холодної мертвої зими. Ось тоді над селом злітає веснянка, мов жайвір-птах на високому небі в небесній блакиті тягне високу срібну нитку, що сріблом-злотом дзвенить і спадає додолу.

Веснянки співалися в час танення снігу, ходу криги і гарячого сонячного світла, що невидимими потоками злота-срібла ніби лилося на весь живий світ. Підсихає земля, і на перших острівцях ще вологої землі дівчата дзвінками голосами кличуть небо і землю єднатися в парі. Злітає до неба веснянка, поклик живого світу до любощів, радості, непереборної жаги жити, родитися, радіти, оновлятися, стрічати народжуваний весняний світ, такий радісний щороку для малого і старого, для всякої живої душі. Весняне Сонце-Ярило душу людини пробудило...

Рефрен (або повтор) – повторення кількох слів чи рядків у творі з метою увиразнити ритмічність, мелодійність тексту.

Анафора (єдинопочаток) – повторення однакових слів на початку рядків або рядків чи строф у творі.

Веснянки – пісні, що закликали чи прославляли весну.

Виразне читання

Завдання на випередження

Читання веснянок учнями.
Виконання веснянок учнями.

Питання від Всезнайка

Клас! Невже прийшла весна?

- Який настрій у тебе викликала пісня?
- Як ти зрозумів слова
«Зимочка – в возочку,
Літечко – в човночку»?
- Пр які пори року розповідається у пісні?
- Як утворюються пестливі слова? Знайди їх у
тексті.

Відео від Всезнайка

- <https://youtu.be/S6aG1A5Z5Lo>

Це так захоплююче!
Дитячий гурт «Калиновий
цвіт» співає веснянку.

А ви вмієте кликати весну?

Критичне читання із завданням. Робота в групах

Прочитавши сторінку 31-33, виконайте завдання.
Дайте відповіді на питання.

I група

- Як проводили наші предки зустріч весни?
- Як у різних місцевостях України називали веснянки?

II група

- Назвіть жанрові ознаки веснянок.
- Що таке *рефрен*?

III група

- Що називається *анафорою*?
- Організуйте виконання класом «Кривого танцю».

Гагілки, ягілки, магілки, гаївки, лаголайки, городальки, огульки – синоніми до слова «веснянки» у різних місцевостях України.

Знайдіть серед них назву, властиву для нашої місцевості.

Слово вчителя

з проблемним питанням

Іван Гончар – талановитий український художник, скульптор, графік, учений, фольклорист. Його колекція творів народного мистецтва стала основою для створення Українського центру народної культури «Музей Івана Гончара». Це один з найбільших музеїв України.

Музей Івана Гончара

Віртуальна подорож у мистецьку галерею *Івана Гончара*

Іван Гончар. Кривий танець

Іван Гончар. Веснянки

Віртуальна подорож у мистецьку галерею Івана Гончара

Подолляни

Віртуальна подорож у мистецьку галерею

Микола Реріх «Весна священна»

Віртуальна подорож у мистецьку галерею

Костянтин Трутовський «Одягають вінок»

Сергій Васильківський «Весна в Україні»

Творча майстерня

Робота в групах

І група (хлопці)

- Організувати клас для гри в лозу.

ІІ група (дівчата)

- Організувати клас до виконання веснянки.

Асоціативний вірш до слова веснянка

Сонце

Проталини

Веснянка

Гаївка

Церква

Танець

Віночок

Радість

Вишиванка

Рефлексія. Самооцінювання

- Обери смайлик.

- У мене все вдалося.

- Я міг би (могла б) краще.

- Мені потрібна допомога.

Домашнє завдання

•Опрацюй сторінки 31-34 підручника.

•**Індивідуальне завдання** для художників: намалюй ілюстрацію до однієї з веснянок.

• Зіскануй QR-код на с. 34, послухай додаткову інформацію про веснянки

•Організуй своє читацьке дозвілля за другим **QR-кодом** на с. 34.

Використані джерела

1. Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Олеся Слижук. Українська література. 6 клас. - К: Видавничий дім «Освіта», 2023 рік.
2. https://море-позитива.рф/800/600/http/kartinkin.net/uploads/posts/2021-01/1610818681_30-p-fon-dlya-prezentatsii-po-okruzhayushchemu-43.jpg
3. https://naurok.com.ua/uploads/files/7205/199551/215592_html/images/199551.001.png
4. <https://sparkmedia.com.ua/wp-content/uploads/2023/03/thespring.jpeg>
5. https://scontent.fiev21-1.fna.fbcdn.net/v/t1.6435-9/54434536_2538048546224702_2017038614977839104_n.jpg?_nc_cat=109&ccb=1-7&_nc_sid=730e14&_nc_ohc=lvxwPSqhsAX_QQrCi&_nc_ht=scontent.fiev21-1.fna&oh=00_AfD3kinyvVeT4doqfBA1WYb1UauqkAPPqRoRTEVwsSRsTQ&oe=64F33A64
6. http://prosvit.in.ua/images/tradition/Freckles/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%93%D0%BE%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%80._%D0%92%D0%B5%D1%81%D0%BD%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%B0.jpg
7. <http://prosvit.in.ua/ethnography/freckles-as-a-kind-of-original-folk-choral.html>
8. https://my.etnoua.info/wp-content/gallery/film_i-honchar_ukrajina-spokonvichna/I.HONCHAR_kino_8.jpg
9. https://arthive.com/news/1561~Jubilej_Ivana_Gonchara_otmechajut_vystavkoj_tvorcheskogo_nasledija_khudozhnika
10. https://ethnography.org.ua/sites/default/files/styles/640x/public/trutovskyy_nadevayut_venok.jpg?itok=WTIDEh2Y
11. <https://i.pinimg.com/originals/40/e1/47/40e1476635ffd01c9a3b59886c155f31.jpg>
12. <https://encrypted-tbn2.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcT2e5K7N5RBmyfnjPSYAhWGy-ZyA9cfo6DoypU5Z36ddbd1RBLN>
13. <https://pustunchik.ua/uploads/holiday/cache/b4b1750ed3d6afe81876ecdf6b2aa742.jpg>
14. <https://encrypted-tbn0.gstatic.com/images?q=tbn:ANd9GcSgOXzdzKBIQrTFKbhpxl8ddZsbM-qGWQ1Vgg&usqp=CAU>
15. <https://slovopys.kubg.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/1.gif>
16. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/uk/d/d8/%D0%86%D0%B2%D0%B0%D0%BD_%D0%93%D0%BE%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%80.jpg